

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan kokous 18, 2/2013

Pöytäkirja

Aika	22.10.2013, klo 10:15–12:15
Paikka	MMM, Mariankatu 23, kokoushuone Kartano (2. krs)
Jakelu	Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta Jäsenet ja (varajäsenet) Olli Peltoniemi , puheenjohtaja (Pirjo Kortnesniemi, varapuheenjohtaja, Eläintautien torjuntayhdistys ETT ry.) Riitta Heinonen , maa- ja metsätalousministeriö (Pirkko Skutnabb, maa- ja metsätalousministeriö) Jaana Mikkola , Elintarviketurvallisuusvirasto (Taina Mikkonen, Elintarviketurvallisuusvirasto) Tapio Palmu, Lounais-Suomen aluehallintovirasto (Taina-Riitta Seppälä, Lounais-Suomen aluehallintovirasto) Leena Suojala , Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry (Sami Kilpeläinen, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry) Jonas Laxåback, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f. (Tomas Långgård, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f.) Saara Kupsala , Itä-Suomen yliopisto (Birgitta Wahlberg, Åbo Akademi) Jarkko Niemi , Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (Tiina Reilas, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) Jaakko Mononen , Itä-Suomen yliopisto (Mari Heinonen, Helsingin yliopisto) Päivi Lahti , Helsingin yliopisto (Markku Oksanen, Turun yliopisto) Salla Tuomivaara , Eläinsuojeluliitto Animalia ry (Sami Säynevirta, Eläinsuojeluliitto Animalia ry) Kati Pulli , Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry (Maria Lindqvist, Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry) Sanna Nokka, ProAgria Keskusten Liitto ry (Pirkko Taurén, Faba osk.) Elias Jukola, HKScan oyj (Tuomas Herva , AtriaNauta) Merja Södeström, Päivittäistavara kauppa ry (Ilkka Nieminen, Päivittäistavara kauppa ry) Juha Beurling, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry (Annikka Marniemi, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry) Sari Salminen , eläinsuojeluasiamies Satu Raussi , sihteeri, Eläinten hyvinvointikeskus EHK

Kutsuttuna

Tiina Kauppinen, tiedottaja, Eläinten hyvinvointikeskus EHK

Mikaela Stromberg-Schalin, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10:15.

2. Kokouksen järjestäytyminen ja esityslistan hyväksyminen

Kokous todettiin ajoissa koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi. Läsnä oli 15 henkilöä, yhteensä 13 neuvottelukunnan jäsentä. Heistä 12 oli varsinaista ja 1 varajäsen. Kutsuttuna paikalla oli kaksi henkilöä. Käytiin lyhyt esittäytymiskierros.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen (20.8.2013) pöytäkirja hyväksyttiin. Pöytäkirja julkaistaan neuvottelukunnan sähköisellä sivulla:

<http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/elaimet/tehvnk.html>

4. Maa- ja metsätalousministeriön terveiset ja toiveet neuvottelukunnalle

MMM välitti eläinsuojelulain uudistusta valmistelevan työryhmän lausuntopyynnön tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnalle sekä seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnalle. Työryhmä pyytää neuvottelukunnilta lausuntoa eläimille olennaisista käyttäytymispiirteistä. Lausuntopyyntö on kokouspöytäkirjan liitteenä (LIITE 1). Lausunnon toivotaan olevan valmiina alkuvuonna 2014.

Työryhmä pyytää neuvottelukuntaa määrittelemään ja antamaan esimerkkejä tuotantoeläinlajeille olennaisista käyttäytymistarpeista. Työryhmä on pitänyt tärkeänä sitä, että tulevassa eläinsuojelulaissa painotettaisiin eläinten suojelun sijaan entistä enemmän eläinten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja sen turvaamista. Eräänä eläinten hyvinvoinnin kannalta keskeisenä tekijänä pidetään eläinten mahdollisuutta toteuttaa lajityypillisiä käyttäytymistarpeitaan. Lakiluonnokseen sisältyisi olennaisia käyttäytymistarpeita koskeva säännösluonnos, jossa on tarkoitus yleisellä tasolla määritellä ja antaa esimerkkejä siitä, millaisia käyttäytymistarpeita ihmisen hoidossa pidettyjen eläinten tulisi voida tyydyttää. Olennaisella käyttäytymistarpeella tarkoitetaan käyttäytymistarvetta, joka liittyy liikkumiseen, lepoon, mukavaan olotilaan, ravinnon etsintään tai muuhun vastaavaan toimintaan sekä sosiaalisiin suhteisiin; ja jonka suorittamiseen eläimellä on vahva motivaatio ja jonka estyminen aiheuttaa eläimelle voimakasta turhautumista; ja jonka toteuttaminen vähentää eläimen tarvetta sen suorittamiseen. Eläimellä on oltava mahdollisuus toteuttaa kaikkia niitä käyttäytymisen muotoja, jotka turvaavat eläimen fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin ja joiden toteuttamiseen eläimellä on tarve riippumatta siitä, millaisessa ympäristössä se elää.

Neuvottelukunta kuuli kuinka seura- ja harrastuseläinten neuvottelukunta oli aloittanut lausuntopyynnön käsittelyyn edellisessä kokouksessaan.

Neuvottelukunta päätti käsitellä lausuntopyynnössä seuraavat lajit tai lajiryhmät: sika, nauta, pienet märehittäjät, turkiseläimet, siipikarja (munivat kanat ja broilerit)

viljellyt kalat sekä yleinen taso. Yleisen tason tarkastelulla varmistetaan, että oleellisia, eläinten hyvinvointia lisääviä, käyttäytymistarpeita, ei ole jäänyt huomiotta. Neuvottelukunta valitsi keskuudestaan vastuuhenkilön tai henkilöt lajia tai lajiryhmää kohti (Liite 2). Vastuuhenkilön tehtävänä on kysyä asiantuntija tai asiantuntijat valmistelemaan lajin tai lajiryhmän oleellisista käyttäytymistarpeista lyhyt dokumentti. Työt käydään läpi neuvottelukunnan kahdessa kokouksessa 18.12.2013 ja vuoden 2014 ensimmäisessä kokouksessa.

Tuotiin esiin työn vaativuus, samoin tarve määritellä käyttäytymistarve. Käyttäytymistarpeen sijaan voisi käyttää esimerkiksi eläimen motivaatiota ilmaista jotain käyttäytymistä sekä käyttäytymisen ilmaisemisen estämisen eläimessä aiheuttamaa turhautumista. Tuotiin esiin, ettei neuvottelukunnan välttämättä tarvitse määritellä käyttäytymistarve termiä, vaan käsitellä kyseessä olevan eläinlajin hyvinvointia lisäävää käyttäytymistä. Keskusteltiin käyttäytymistarpeiden ryhmittelemisestä esimerkiksi laumassa elävien, laiduntavien, yöaktiivisten tai kiipeilevien eläinten käyttäytymistarpeisiin. Ryhmittelyä kaivattiin, sillä lajikohtaisten käyttäytymistarpeiden määrittelemisestä pelättiin tulevan liian pitkä ja työläs urakka. Todettiin, ettei neuvottelukunnan tarvitse kattaa kaikkia tuotantoeläiminä pidettäviä lajeja, vaan edellä mainitut tärkeimmät. Näiden lajien kohdalla voidaan tarkastella laji- tai lajiryhmäkohtaisesti niitä käyttäytymistarpeita, joiden toteutumiseen eläimillä pitäisi olla mahdollisuus. Työryhmän lausuntopyynnön lisäksi tuotiin olennaisina käyttäytymistarpeina esiin lajille tyypillisen lisääntymiskäyttäytymisen toteutuminen niille lajeille, joiden annamme lisääntyä sekä leikkikäyttäytyminen nuorille eläimille.

Neuvottelukunnan seuraavaan kokoukseen 18.12.2013 toivotaan esitykset kolmesta lajista tai lajiryhmästä ja jäljelle jääneet lajit käsitellään vuoden 2014 ensimmäisessä kokouksessa. Ministeriön lausuntopyyntö priorisoidaan neuvottelukunnan toimintasuunnitelmassa (Liite 2).

Saatiin tiedoksi, että valtioneuvosto on nimittänyt uuden tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan sekä asettanut hankelupalautuksen tulevalle viisivuotiskaudelle.

5. Neuvottelukunnan terveiset eläinsuojelulain uudistustyöryhmälle

Neuvottelukunta toivoi, että maa- ja metsätalousministeriö nimittää eläinsuojelulain uudistuksen työryhmään eläinten hyvinvoinnin tutkimuksen edustajan. Alun perin työryhmään ei nimetty tutkimuksen edustajaa. Ministeriön alkuperäinen tarkoitus oli pitää työryhmä suhteellisen pienenä ja pyytää tutkimuksen edustaja kuultavaksi työryhmän kokouksiin tarvittaessa. Neuvottelukunta totesi, että tutkimuksen edustaja työryhmässä voisi nopeuttaa työryhmän työtä. Mikäli työryhmässä olisi jo valmiina tutkimuksen edustaja, voisi hän kertoa työryhmän kokouksissa, onko esiin tulevista kysymyksistä olemassa tutkimustietoa. Tutkimuksen edustaja olisi tarpeen työryhmässä myös siksi, että tutkijayhteisö saisi palautetta työryhmältä päin. Tämä lisäisi tukituksen yhteiskunnallista vuorovaikutusta. Todettiin myös, että tutkimusten tulosten käyttäminen lainsäädäntötyössä, aina kun tuloksia on saatavilla, on EU:n lainsäädäntötyön tavoitteena. Eläinsuojelulain uudistusta valmistelevaa työryhmää on mahdollista täydentää ja ministeriön edustaja vie tutkijaedustajan nimeämisen eteenpäin ministeriössä. Neuvottelukunta ehdotti ministeriölle eläinten hyvinvoinnin ja eläinsuojelun kliinisen opettajan ELT Laura Hännisen (HY) tai kotieläinten hyvinvointitieteen professorin FT Anna Valrosin (HY) nimeämistä tutkimuksen edustajaksi eläinsuojelulain uudistusta valmistelevaan työryhmään.

6. Neuvottelukunnan toimintasuunnitelma

Käytiin läpi neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaluonnosta, jonka sihteeri oli tehnyt edellisen neuvottelukunnan evästysten ja saapuneiden esitysten pohjalta.

Päätettiin keskittyä ensimmäiseksi eläinsuojelulain uudistuksen työryhmän lausuntopyyntöön, jonka käsittely on esitetty pöytäkirjan kohdassa 4.

Kokouksessa käsitelty toimintasuunnitelma on pöytäkirjan liitteenä 2.

Toimintasuunnitelmaan palataan seuraavassa kokouksessa.

7. Muut asiat

Todettiin, että viime kokouksessa päätetty kannanotto 'Eläinsuojelulain uudistustyöhön tarvitaan lisää resursseja' lähetettiin asianosaisille, sidosryhmien edustajille ja tiedotusvälineille. Kannanottoon yhtyi myös seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta. Kannanotto löytyy neuvottelukunnan nettisivulta.

Päätettiin ottaa neuvottelukunnan aktiiviseen käyttöön asioiden valmistelua varten google groups ryhmä. Sihteeri on kutsunut kaikki neuvottelukunnan jäsenet ryhmään. Mikäli käyttöönotossa on vaikeuksia, sihteeri auttaa.

Suomen Highland Cattle Club ry on lähettänyt neuvottelukunnalle yhdeksän liitettä käsittävän muistion koskien ylämaankarjan ympärivuotista ulkokasvatusta. Muistio on lähetetty kaikille neuvottelukunnan jäsenille. Eläinten ympärivuotinen ulkokasvatus on ajankohtainen asia myös eläinsuojelulain uudistustyössä. Se, mitä eläimiä voi pitää ympärivuotisesti ulkona ja miten tulee selvittää. Asia puhuttaa Suomen lisäksi kaikissa muissakin pohjoismaissa. Neuvottelukunnassa tuotiin esiin, että yhden eläinrodun pitoon ei tulisi saada erityisoikeuksia, vaan nautojen pito sisältäisi myös ylämaankarjan naudat. Neuvottelukunnan jäsenille toimitetaan tiedoksi Eviran kirje (30.9.2011) 'Nautojen ympärivuotinen ulkokasvatus'.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:15.

Helsingissä 18.12.2013

Pöytäkirjan vakuudeksi

Olli Peltoniemi, puheenjohtaja

Satu Raussi, sihteeri

LIITTEET

1. Lausuntopyyntö eläinlajeille olennaisista käyttäytymispiirteistä
2. Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan toimintasuunnitelma